No. 137. DONDERDAG 18 NOVEMBER. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent segelregt.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.

17 November.

Het *Mortara*-drama wordt in de kolommen der dagbladen met ernst voortgespeeld en de ultramontaansche partij maakt er steeds veel werk van, om Europa te doen weten wat de jonge knaap al zoo zegt en doet. Hij is, volgens haar, wonderwel tevreden. Hiermede rijmt echter niet, wat van de zijde der Israëlitische familie bekend wordt gemaakt, en waaromtrent wij in een volgend nommer uitvoerig zullen spreken.

De flaauwe wereldlieden, die, als zij in het politieke leven uiterst kitteloorig zijn, meenen, dat er al genoeg over dat drama is gesproken, en wenschten wel, dat nu de Paus gezegd heeft: „ik geef den knaap, den uitverkorene, niet terug!„ de zaak dood zou zijn, maar zij zullen dien wensch niet bevredigd zien. Er zijn nog menschen, zoo wel in hoogen als in lagen stand, die het lot van het ongelukkige kind, dat zoo gaarne bij zijn vader en moeder zou zijn, ter harte nemen, en niet ligt moede zullen worden in hunne pogingen, om de deuren van het opvoedingsgesticht te openen.

De diplomatie brengt hare klagten voor den Pauselijken troon, ernstig, maar op eerbiedigen toon, omdat het eene zoogenaamde binnenlandsche, dit is huishoudelijke, kwestie is, maar de pen dat kleine maar scherpe, soms doodelijke wapen, daagt *Pius IX* voor de regtbank der publieke opinie, en deze spreekt een hard vonnis uit over de handelwijze van den zoogenaamden Stedehouder van Christus.

Gij vertelt ons steeds, roept zij, wat het geroofde kind zegt, maar waar zijn de getuigenissen, dat het inderdaad zoo sprak? Zeg ons liever, wat *Pius IX* zegt op de stem van het verontwaardigd Europa. Laat hij zich verantwoorden over den roof, waardoor hij zoo wel het heilig huisregt, als het natuurregt schond.

Dat Engeland zou optreden voor het Israelitisch huisgezin, was te verwachten, want het houdt zijne stem nooit achter, als de dwingelandij haar verfoeijelijk spel speelt.

Zie hier onder anderen, wat het committé der *Evangelische alliantie* over deze zaak tot den Minister van Buitenl. Zaken schreef:

„Het committé heeft met diep leedwezen vernomen, dat in den Kerkelijken Staat een kind, met name *Edgard Mortara*, van Israelitische ouders, uit het huis zijns vaders te Bologna opgeligt en buiten toestemming zijns vaders naar Rome vervoerd is, om aldaar in de Roomsch Katholieke godsdienst te worden onderwezen, op grond dat hij door eene R. Katholieke dienstmaagd van het huisgezin gedoopt was geworden.

„Het committé protesteert met kracht tegen het beginsel, dat het bloote feit des doops van een Israelitisch kind, met of zonder zijne toestemming of die zijner ouders, de geestelijken, leeraars, inquisiteurs of andere agenten of ambtenaren des Pausdoms het regt zou geven, om een kind aan het gezag zijner ouders te onttrekken. Het committé is van oordeel, dat in zoodanige daad eene regtstreeksche schending, zoowel van het natuurlijk regt als van de beginselen der burgerlijke en godsdienstige vrijheid gelegen is.

„Het committé wenscht ook zijne overtuiging uit te spreken, dat er geen voldoend bewijs bestaat dat het kind ooit wettig is gedoopt, en vleit zich dat de Regering van H. M. hare tusschenkomst zal aanwenden, ten einde de teruggaaf van het kind aan zijne ouders te verzekeren. Het weet wel hoe men zal kunnen voorwenden, dat de Regering het strikte regt ontbeert, om in zaken tusschen beide te komen, welke de wetten of het inwendig beheer der aangelegenheden van een vreemd Land betreffen. Het weet ook hoe men zal kunnen aanvoeren dat eene verdere verwikkeling der zaak daaruit voortvloeit dat het bewuste feit in den Kerkelijken Staat is voorgevallen. Nogtans wenscht het committé Uwe Excellentie eerbiedig te herinneren dat, bij vroegere gelegenheden, het departement van buitenlandsche zaken met goed gevolg, langs den weg van vriendschappelijke vertoogen, is tusschen beide getreden, tot verwerving der vrijheid van personen die ten onregte waren ingekerkerd. In 1844 greep het geval der inkerkering om gewetenszaken van doctor *Kalley* te Madeira, op last der Portugesche autoriteiten, plaats. Toenmaals begaf zich eene deputatie naar Lord *Aberdeen*, den secretaris van Staat voor buitenlandsche zaken, en dr. *Kalley* werd aan de vrijheid hergeven. Het committé dringt echter op dit geval niet sterkt aan, dewijl dr. *Kalley* een burger van Groot-Brittanje was. Doch twee meer beteekenende gevallen hebben zich in den laatsten tijd opgedaan, ten opzigte van personen die tot eene vreemde Natie behoorden. Het eene is het gevangenzetten van dr. *Achilli*, op last der Inquisitie, te Rome het andere dat van een man en zijne vrouw, met name *Madiai*, te Florence. In beide die gevallen waren de gekerkerden aan Engeland vreemd; maar er was een Engelsch minister te Florence en een consulair agent te Rome. Eene sterke belangstelling werd, in Engeland en elders zoowel voor Dr. *Achilli* als voor de *Madiais* aan den dag gelegd.

„Door menschlievende personen werden vertoogen gedaan; mannen, wier hooge plaats in de Europesche diplomatie hun een grooten invloed verschafte, ondersteunden hen met hunne tusschenkomst; en de bevrijding van Dr *Achilli* van de inquisitie te Rome en die van de *Madiais* uit hunne gevangenis te Florence, waren de gevolgen dezer pogingen.

„Het committé onderwerpt deze opmerkingen eerbiedig aan Uwe Excellentie en verzoekt nederig, dat onderzocht worde op welke wijze de invloed der Engelsche Regering die zoo dikwijls met vrucht in het belang der verdediging van de burgerlijke en godsdienstige vrijheid en van het regt der verdrukten is uitgeoefend, thans in het belang der teruggaaf van het kind *Edgard Mortara* aan zijne ouders te Bologna kan worden uitgeoefend, en dat dien overeenkomstig maatregelen worden genomen.

„In naam van het committé enz.,

(get.) „*James Lord*, voorzitter„

Maar het officieele Pausselijke blad, het *Journal de Rome*, zeide toch iets. Het trachtte zich te verdedigen door de mededeeling, dat een Heidensch kind in Indie, tegen den zin der ouders en in weerwil van hunne vertoogen in een Portugeesch zendelingsgesticht werd geplaatst en gehouden.

Armzalige verdediging van den kinderroof in Bologna maar nog te ongelukkiger nu het blijkt, dat het bedoelde kind, ofschoon met zijn zin in het gesticht en dat niet willende verlaten, toch door de wettige magt gelast werd om naar zijne ouders terug te keeren, hoofdzakelijk, om dat niet te bewijzen was, dat het de jaren had waarin het in zoodanige zaak vrijmagtig over zich zelven megt beschikken.

Men is nu zeer benieuwd, of het *Journal de Rome*, als het bekend zal zijn met het kabinet der Indische Regering, zijne lezers daarmede bekend maakt.

Daarvoor zal het, door overvloed van stof, wel geen plaats hebben in zijne kolommen!

Zijne verdediging, uit Indie gehaald, zou dan ook een zwaard zijn, dat het onvoorzigtig in handen nam en zich er zelf mee wondde.

De Koning van Portugal heeft, zooals wij reeds hebben gezegd, de zitting der Cortes geopend met eene zeer belangrijke redevoering. Wij willen daarom zijne woorden over het geschil met Frankrijk hier inlasschen.

Zij luiden:

„Edele Pairs en Mijnheeren de Afgevaardigden des Portugeschen Volks! Het is steeds met groot genoegen dat Ik mij op nieuw te midden van de Vertegenwoordigers der Natie bevind. Onze vriendschapsbetrekkingen met de verbondene Volken zijn niet afgebroken. Nogtans is er een ernstig misverstand tusschen mijne Regering en die des Keizers der Franschen ontstaan, ten gevolge van het in de wateren van Mozambique opbrengen van het Fransche schip *Charles et Georges*. Nadat het punt van regt, hetwelk mijne Regering moeite gedaan had te handhaven, ter zijde was gesteld en al de middelen op welke de letter der verdragen haar regt gaven vertrouwen te stellen uitgeput waren, is zij genoodzaakt geweest voor den dringenden eisch te bukken om dat vaartuig terug te geven en den gezagvoeder in vrijheid te stellen. Al de op dien ernstigen twist betrekking hebbende stukken zullen u worden voorgelegd. Als gij daarvan kennis genomen zult hebben, hoop Ik dat gij de handelingen mijner Regering goed zult kunnen keuren en haar van de verantwoordelijkheid ontheffen die zij zich gedwongen gezien heeft op zich te nemen.

Overigens belooft Koning Dom *Pedro*, dat hij de stoffelijke belangen des Volks met den meesten ijver ter harte zal nemen.

Een der Bisschoppen gaat inmiddels voort om de Fransche zusters van liefdadigheid te ondersteunen en roept zelfs de publieke weldadigheid voor die handlangsters der jezuiten in. Ook de vereeniging van Vincentius de Paulo komt van lieverlede in een kwaad blaadje. Men komt tot het geloof, dat zij niet alleen op het gebied van weldoen maar ook op dat der politiek werkzaam is, en dat zal hare inkomsten niet vermeerderen.

In Frankrijk gelooft men nog altijd, dat de algemeene ontevredenheid in Portugal wel eenigzins zal bedaren, als men er het besluit des Franschen Keizers zal kennen, waarbij de neger-kwestie het onderwerp van een naauwkeurig onderzoek uitmaakt. Dat besluit was er nog niet bekend, toen Koning Dom *Pedro* zijne aanspraak hield aan de Cortes. De Keizer vermaakt zich inmiddels zeer goed te Compiègne, en laat met zijne gasten Zijne Portugesche Majesteit en die van zijnen rade, stilletjes prutelen.

Terwijl de hoogere kringen zich aldus vermaken en de diplomaten altijd keuvelen over de hartelijke alliantie tusschen Albion en Frankrijk, zat er een voor zijn lessenaar en betoogde aan de wereld, dat Engeland geen magt bezat, om zich tegen een aanval van buiten te beschermen. Het zou geld noch soldaten hebben.

Geen geld — Engeland!!

Die man is welligt nooit van zijne kamer geweest. En toch woelt John Bull die verklaring in 't hoofd en denkt hij gedurig en met schrik aan Cherburg!

Geen geld?

Op dit oogenblik verneemt men, dat de Engelschen hunne aandacht weder op Indie beginnen te vestigen, en er te Londen een prospectus circuleert tot het formeeren van eene Indische spoorwegmaatschappij, die het plan heeft de haven van Coringa met Hyderabad te vereenigen.

Daarvoor is noodig *zesendertig millioen* guldens!

Dat mag heeten gloeijende kolen te hoopen op het op het hoofd des vijands.

Maar 't is eene gedwongene fraaijigheid. 't Is de hand des geweldigen kussen, uit vrees voor kastijding.

Er zijn zoovele soorten van beleefdheid!

De Spaansche verkiezingen, dit blijkt hoe langer zoo meer, zijn in den geest van het Ministerie uitgevallen en 't zal nu de vraag zijn, hoe *O'Donnell* zijne magt gebruikt en of hij in staat zal zijn om, in spijt van allerlei tegenwerking, het wezenlijk materieel en moreel welzijn des Volks te behartigen.

De jongste berigten uit Engelsch Indie zijn zeer gunstig voor Engeland,

De vijanden worden verslagen waar zij zich laten zien en de nederlaag der rebelien zou nog grooter zijn geweest, als de Engelschen kavallerie genoeg gehad hadden.

Het Engelsche leger genoot eene goede gezondheid en was vol lust.

De Pruissische Regering heeft een Zwitsersch dagblad, *de Bund*, in de Pruissische Staten verboden. 't Is een blad, dat tijdens de kwestie-Neuchatel, waarover het met vrijmoedigheid sprak, vrijelijk in Pruissen mogt circuleeren en daarom maakte het verbod een pijnlijken indruk.

Men is zeer nieuwsgierig naar de eigenlijke redenen van dezen even onverwachten als gestrengen maatregel.

De Keizer van Oostenrijk, die het goedkeurde, dat de Paus toeliet, dat de jonge *Mortara* uit het ouderlijke huis werd geligt en onder zijne oogen als 't ware gevangen is, ontving dezer dagen het gewone geschenk der Israeliten in Presburg, nl. eenige vette ganzen.

De verkiezingen in Luxemburg zijn in de hoofdstad tegen — op het platte Land ten voordeele van het Bestuur uitgevallen.

De kerkelijke lieden schijnen voor het Bewind te hebben gestemd.

Het Belgisch Ministerie heeft eene troonrede doen uitspreken, die slechts met de uiterste spitsen der vingers de politiek aanraakt.

De liberale partij is daarmede weinig ingenomen en deed daarvan in haar antwoord blijken, ten einde alzoo de Ministers te noodzaken, om meer te doen, dan zij beloofden.

Welligt is het met overleg geschied, opdat de Regering zou kunnen zeggen: „wij kunnen niet anders! Het Volk wil meer hervormingen.

De kerkelijke partij zit in hinderlaag en zal het gunstige oogenblik, om offensief te handelen, geduldig verbeiden.

In Japan is de cholera uitgebroken, naar men zegt, door een Noord-Amerikaansch linieschip, 't welk die ziekte aan boord had. Dat voorval stemt de Japanneezen ongunstig voor de Europeanen. Zij meenen, dat de putten vergiftigd zijn en na dien tijd zou men dan ook reeds hebben opgemerkt, dat zij de Russen, zelfs de Nederlanders, zeer onvriendelijk bejegenden.

't Is inderdaad jammer, dat die verschrikkelijke ziekte juist op een oogenblik in een Land verschijnt, waarop het zijne havens voor Europa opent.

Te Hong-Kong klaagt men been en steen over de dubbelhartigheid van de Chineezen, en maakt men uit hun gedrag op, dat er uit Peking geheime instructien komen, die weinig getuigen van de begeerte des Keizers, om eerlijk het tractaat na te leven.

Het dagblad van Hong-Kong spreekt dan ook reeds van eene nieuwe expeditie.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 15 Nov. 0.32. El; † AP 7.27. Gev. 3 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 15 Nov. 3 voet 3 duim of 3 voet 5½ duim Rijnlandsch.

In de zitting van de Tweede Kamer van 15 dezer is ingekomen een kon. besluit, waarbij de Voorzitter, gemagtigd wordt van het nieuw benoemde lid uit Assen, graaf *van Heiden Reinestein*, de gevorderde eeden af te nemen. Dien ten gevolge wordt de heer *van Heiden Reinestein* door den griffier ter vergadering binnengeleid, legt, in handen des Voorzitters, de gevorderde eeden af, en neemt daarop zitting.

— De ministers van kolonien en van buitenlandsche zaken hebben eene memorie van antwoord bij de Tweede Kamer ingezonden op de bedenkingen dier Kamer ter zake het traktaat met Japan. Die memorie heeft een naschrift van den volgenden inhoud:

„Na het ontwerpen dezer memorie zijn nadere berigten ontvangen, waaruit blijkt dat het den nederlandschen kommissaris in Japan is gelukt (op denzelfden voet als dit met den noord-Amerikaanschen is en later ook met andere onderhandelaars schijnt te zijn geschied), te Jeddo zelf met de keizerlijke regering een nieuw handelsverdrag voor te bereiden, hetwelk eerlang door die regering zou

worden geteekend, waarbij zoo al niet alle, dan toch de voornaamste bezwaren door de kommissie in den thans bestaanden toestand opgemerkt, zullen vervallen, en weder nieuwe havens opengesteld en andere vrijheden verleend worden, waaronder in de eerste plaats vaste regeling en vermindering van inkomende en uitgaande regten, opheffing van het verbod tot uitvoer van gouden en zilveren munt, opheffing van de verpligte tusschenkomst der geldkamer enz.//

Wanneer dit traktaat zal zijn tot stand gebragt, zal de Regering het te zijner tijd aan de Kamer mededeelen.

— Volgens de *Arnh. Courant* zal *Schultz* reeds spoedig teregt staan wegens zijne poging tot ontvlugting uit de gevangenis te Arnhem. Aangaande die ontvlugting vernemen wij thans de volgende bijzonderheden, die een *Trenk* en *Orsini* in het geheugen terug roepen:

//Alleen in een vertrek opgesloten, hetwelk onmiddelijk aan het slaapvertrek van den directeur der gevangenis grenst, heeft hij des nachts, met groote inspanning en behendigheid, zonder dat men eenig gerucht heeft vernomen, het heimelijk gemak, dat zich achter in zijn vertrek bevindt en tegen een gang gelegen is, voor een groot gedeelte weten open te breken; vervolgens heeft hij met een daaruit getrokken ijzer eene kleine opening door den gangmuur gemaakt, waardoor hij op eene verwonderlijke wijze uit zijn vertrek naar den gang is gekropen. Zich in dezen gang bevindende, heeft hij, na eerst aan de buitenzijde van het gemaakte gat, alwaar de muur van onderen zwart is, een door hem met inkt zwart gemaakt papier met roggenbrood te hebben vastgeplakt, (ten einde dit gat bij de nachtelijke ronden, welke hij verondersteld de dat in de gevangenis werden gedaan, niet in het oog zoude vallen), getracht het slot eener buitendeur te breken, en vervolgens op een bovengang in een afgelegen gedeelte van de gevangenis, den buitenmuur met hetzelfde ijzer voor een groot gedeelte doorgebroken, waartoe hij eene onbegrijpelijke inspanning van krachten moet hebben aangewend. Ofschoon hij dezen dikken muur voor het grootste gedeelte had doorgebroken en met zijne behendigheid wel over de hooge muren van den daaraan uitkomende tuin had kunnen klimmen, schijnen echter aan *Schultz* de tijd of krachten te hebben ontbroken om deze stoute poging verder te volbrengen; hij werd althans des morgens door een gevangenbewaarder buiten zijn vertrek aangetroffen en spoedig daarop in een ander vertrek aan de ijzers gelegd."

— Dezer dagen stierf te Oosterhout bij een landbouwer eene koe aan het zoogenaamd miltvuur of St. Huibertsziekte Op aanraden van een deskundige, doch met weerzin van den eigenaar werd het beest in een gat gestopt, na van de huid ontdaan te zijn. Thans ontwaart men, dat verscheidene katten en honden uit de buurt van het bloed hebben gelikt, en dientengevolge zijn gestorven.

— Zaterdag morgen jl. werd in het kerkgebouw der remonstrantsche gemeente te Amsterdam, een treffend gedachtenisfeest, het vijftigjarig bestaan van het Instituut tot onderwijs van Blinden gevierd.

— Men schrijft uit 's Hage: Sedert een paar dagen regent het als 't ware parlementaire stukken. Zoo zijn nu weder verschenen de regerings-antwoorden op de verslagen der Kamer betrekkelijk verschillende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1859. Over het algemeen mag de opmerking niet achterwege blijven, dat die antwoorden dit jaar in het oogloopend kort en stroef zijn, vergeleken met den omvang van de verslagen, van de zijde der kamer uitgegaan.

— Men verneemt, dat de meerderheid van de leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, die dezer dagen deel hebben genomen aan het onderzoek in de afdeelingen over het ontwerp van wet tot bekrachtiging van eenige artikelen der overeenkomst, met de heeren *Sloet* en *Reuchlin* aangegaan, nopens den aanleg der Noorder spoorwegen, — zich *tegen* de voorwaarden dier koncessie heeft verklaard. Tevens wil men weten dat de meerderheid der bedoelde leden voortdurend tegen den aanleg van spoorwegen van Staatswege gestemd is, en ook dit uit het gehouden onderzoek in de afdeelingen zou zijn gebleken. Van onderscheidene zijden moet zijn aangedrongen op het stellen van regels bij de wet tot uitgifte van koncessiën.

— Als iets bijzonders wordt ons gemeld, dat de jeugdige visschers *H. Schuur*, *J. Bakker* en *K. Bousema* van Niekerk, in één trek met een paar netten honderd een en twintig dikke visschen hebben gevangen, zoodat de netten bijkans scheurden. *Pr. Gr. Ct*

— De *Prov. Gr. Ct.* bevat de volgende telegrafische berigten:

De Tweede Kamer heeft aangenomen, met algemeene stemmen, het ontwerp tot het nemen van maatregelen ter ontruiming van het eiland Schokland, alsmede de ontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen.

— De Regering heeft erkent het wenschelijke van het stellen van wettige regels voor het verleenen van concessiën voor openbare werken, doch dat het ontwerpen der laatsbedoelde wet moest worden verschoven, door de motiën der Kamer, waarbij werd aangedrongen op eene spoedige afdoening der aanhangige aanvragen om concessie voor den aanleg van spoorwegen.

Bij de Regering bestaat het voornemen de provinciale hoven te doen vervallen en den Hoogen Raad tevens te doen zijn een hof van appel in burgerlijke zaken.

Amsterdam, 17 Nov. Heden nacht is er een hevige brand ontstaan op den Achter-Burgwal, bij de Lijnbaansteeg, met het vreeselijk gevolg, dat daarbij o. a. vijf personen zijn verbrand, terwijl nog een zesde zwaar is gekwetst.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Men verhaalt de volgende ware anekdote. Toen de keizer en de keizerin van Frankrijk dezer dagen naar Compiègne zouden vertrekken, zond de heer *Rothschild* den keizerlijken trein van de Noorder spoorweg-maatschappij naar St. Cloud. Doch de Wester spoorweg maatschappij naijverig op hare prerogatieven, eischte voor den voorzitter van haren raad van administratie de eer, den keizer en de keizerin te vergezellen op het gebied waarover hare lijn loopt. Zoo werd ook besloten, en de maatschappij vaardigde een harer hoofdambtenaren tot den heer *Rothschild* af, om hem hiervan kennis te geven. De baron geraakte in hevigen toorn. //Indien ik den tijd had," riep hij uit, //zou ik een lijn laten aanleggen van La Chapelle regtstreeks naar St. Cloud zonder over de westerlijn te gaan." En toen de ambtenaar hierover lachte, hernam *Rothschild*: //Ja mijnheer! ik meen het in vollen ernst en wed om vijf millioen met u dat ik het doen zal." De ambtenaar boog zich diep en zeide: //Heer baron, ik weet niet welk traktement mijne ambtgenooten op de noordbaan hebben, maar de maatschappij waartoe ik de eer heb te behooren, geeft ons niet zoo veel salaris dat ik zulk een weddingschap zou kunnen aangaan." De baron, die wel wat opvliegend maar overigens de beste mensch der wereld is, bedaarde en zeide glimlagchend: //Vergeef mij ik dacht dat ik met den heer *Pereire* sprak."

ENGELAND.

Volgens een Dublinsch blad heerscht te Valentia eene groote spanning, tengevolge van het ontslag van al het personeel der transatlantische telegraafdienst en van de onverwachte sluiting der kantoren van deze maatschappij

— Dezer dagen heeft te Bradfort eene vergissing de allertreurigste gevolgen gehad. Een koopman in zoogenaamde bonbons had de gewoonte met andere onschadelijke bestanddeelen ook een zeker poeder te vermengen; dat evenzeer onschadelijk was. Eenige dagen geleden wilde hij bij een droogist, met name *Hudson*, weder eene zekere hoeveelheid van dat poeder koopen, maar, naardien deze nog te bed lag, wees hij eenen jeugdigen leerling de doos aan waarin het zich bevond. De onkundige leerling vergiste zich echter en leverde twaalf ponden rattekruid, welke de banketbakker medenam en voor zijn gewoon doel gebruikte. Weinige dagen later waren meer dan honderd zestig menschen aan de hevigste folteringen ten prooi, en zijn dertien daarvan aan de gevolgen der vergiftiging overleden.

DUITSCHLAND.

De *Oostenrijksche Courant* deelt een feit mede, dat van verregaande boosheid getuigt:

In eene vrij aanzienlijke stad van Volhynie woonde een man, die eene inrigting had, alwaar kinderen, buiten huwelijk geboren, en wier aanzijn men verborgen wilde houden, ter verzorging werden besteed. Reeds eenige jaren had deze inrigting bestaan en groote voordeelen aan den eigenaar opgeleverd, die zich ruimschoots voor zijne moeite liet betalen, toen men onverwachts tot de ontdekking kwam, dat de kinderen aan dien onverlaat toevertrouwd, meestal dadelijk door hem werden gedood en in zijn tuin begraven. Hij ging niettemin voort het ruime kostgeld, dat voor de kinderen werd betaald, te ontvangen, meldde dan later dat zij ziek waren, en ten slotte hun overlijden, waarbij hij niet vergat hooge rekeningen te voegen van doctor en apotheker en van de kosten van begrafenis. De justitie heeft bereids een onderzoek ten huize van dien snoodaard in het werk gesteld en daarop onderscheiden kindlijkjes ontdekt, waardoor de vermoedens die tegen hem bestonden, genoegzaam tot zekerheid zijn gebragt.

— Den 10 dezer, Luthers geboortedag, werden te Wittenberg de deuren plegtig ingewijd, door den koning van Pruissen aan de Slotkerk aldaar geschonken en volgens het ontwerp van den konservator der gedenkstukken van kunst, geheimraad von Quast, vervaardigd. Op de paneelen dier bronzen deuren leest men de 95 stellingen, welke Luther den 31 Oct. 1517 aan die Slotkerk aansloeg, in haren oorspronkelijken tekst, en daarboven zweven musicerende engelen. Ter wederzijde bevinden zich de standbeelden der keurvorsten *Frederik den Wijze* en zijnen broeder en opvolger *Johann den Standvastige*, wier gebeente, even als dat van Luther en Melanchton, in de Slotkerk rust, terwijl zich over het geheele werk een uit lava vervaardigd tafereel, op een gouden grond, uitstrekt, hetwelk den gekruisigden Heiland voorstelt, aan wiens voeten de beide groote hervormers geknield liggen.

ASSEN, 18 November.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 18 November. De wetsontwerpen betreffende Schokland en Provinciale belastingen, zijn door de Tweede Kamer aangenomen.

Mr *J. Gratama* Burgemeester te Nijeveen, is benoemd tot regter te Appingadam.

Amsterdam. Woensdag, 17 Nov. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{3}{16}$ percent. Dito 4 pCt. $98\frac{1}{8}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 106 percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pC. $87\frac{7}{16}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger, op November f 456. — Raapolie dadelijk williger, op zes weken f $44\frac{1}{2}$. — Tarwe ongenoteerd. — Overigens Granen onveranderd.

Heden morgen om 8 uur en 20 min., stond de thermometer van Fah. op 22 graden.

— Naar men zegt zal, in verband met de aan te leggen Stoomboot-dienst van de Lemmer op Amsterdam, eene diligencedienst van Groningen en Assen op de Lemmer worden aangelegd. Het is in het belang van de bevolkte buurten, welke door een zeer goeden kunstweg doorsneden worden, te wenschen, dat deze dienst tot stand kome.

* **Dedemsvaart**, 14 Nov. Heden morgen, nagenoeg ten 6 uren, ontstond hier, boven aan de vaart onder het Ambt-Hardenbergh, op het onverwachts brand in een bewoond huis. Door den vrij sterken wind nam dezelve zoo hevig toe, dat aan geen redden meer was te denken. In één oogenblik was huis, hooi en koren, inboedel, ja alles wat hetzelve bevatte, door de vlammen verteerd, zelfs twee jongbeesten zijn daarbij omgekomen; doch twee koeijen zijn nog behouden. Het huis is wel, maar den inboedel enz. niet tegen brandschade verzekerd.

* **Coevorden**, 16 Nov. Menigeen alhier vond zich deerlijk teleurgesteld in de verwachting, dat de van ouds bekende ganzenmarkt, gisteren haar ouden luister eens weer zou handhaven, en haar naam — immers beter dan in de laatste jaren — waardig zou wezen. De opkoopers nl., die in den laatsten tijd telken jare de menigte uit dezen omtrek, voor hooge prijzen, kwamen ... om ze naar Engeland te verzenden, zouden dit jaar reeds in de eerste helft der maand October gekomen zijn, en waren den 13e dezer nog niet verschenen, zoodat men met regt een grooten toevoer van ganzen ter markt verwachtte. Wat men echter te zien kreeg, gevederd noch geroofd, was op de geheele markt iets van de smakelijke watervogels te ontdekken, en vernam men eindelijk, dat de ganzen, even als vroeger, hoewel slechts voor de helft der vorige prijzen, waren opgekocht; eene groote teleurstelling voorwaar, voor de liefhebbers van ganzenboutjes. Wollig vee was echter, volgens gewoonte, in overvloed aanwezig, zoodat men van heden af, om der waarheid hulde te doen, den naam van g a n z e n m a r k t in dien van s c h a p e n m a r k t zal veranderen. De markt was anders druk bezocht, doch de prijzen der meeste producten, vooral die der boekweit en boter, merkelijk lager.

Meppel, 15 Nov. Heden avond heeft de Rederijkerskamer *Erica*, onder medewerking van het muzijkgezelschap *Euterpe* eene openbare vergadering gehouden, bijgewoond door een aanzienlijk getal geïntroduceerden. Met eene ouverture van *Kalliwoda* werd de 1e afd. door *Euterpe* geopend, waarna HH. leden van *Erica* voordroegen: de legende van den Drachenfels, van *de Bull*; een Oudejaarsavond, van *van den Broek*; het Leven, van *Schimmel*; alsmede het 1e taf. van het schoone drama van *Hofdijk*: Trouwe in Ontrouw, opvoerden. De 4e Symphonie van *Küffner* [1e ged.] door *Euterpe* besloot deze afdeeling. Hierop viel de pauze in. *Euterpe* opende ook nu weder de 2e Afd., door de uitvoering van het 2e ged. der Symphonie; waarop het 2e en 3e of laatste tafereel van *Hofdijks* drama werd opgevoerd, sluitende *Euterpe* het geheel met de Ouverture Kalif de Bagdad, van *Boieldieu*. HH. leden van *Erica* en *Euterpe* verdienen allen lof en hebben daarvan ook nu weder de schoonste bewijzen ontvangen. *Steenw. Ct.*

* **Zevenhuizen**, 16 Nov. De verlaten, die in den laatstentijd in vervallen toestand waren, zijn gerepareerd en de scheepvaart is daardoor weer geopend. Men hoopt het water nu beter op de hoogte te kunnen houden, dat door het lekken der verlaten zeer laag was gedaald.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

* **Gees**, 14 Nov. Heden middag in de godsdienstoefening nam de leeraar bij de Christ. Afg. gemeente alhier, Ds. *Kaptein*, afscheid van zijne gemeente, sprekende naar aanleiding van Hand 20: 31, 32 Eene talrijke schare zoo van hier als elders woonde deze godsdienstoefening bij en keerde zeer gesticht huiswaarts.

RAADSVERGADERINGEN.

Dwingelo den 30 October. *a.* Voorlezing der notulen van de vorige vergadering, welke worden goedgekeurd.

b. De Voorzitter doet mededeeling, dat door Burg. en Weth. den 29 October aan de Commissie is toegezonden eene schriftelijke verdediging tegen de menigvuldige beschuldigingen van de Commissie, en verzoekt daarom de Commissie thans de conclusie te willen voordragen.

Namens de Commissie, verklaart het lid *Heppener*, dat de Commissie wenscht, dat ook de verdediging van Burg. en Weth. aan den Raad zal worden voorgelezen, waarna de Commissie haar gevoelen over de verdediging zal te kennen geven en dan met eene conclusie zal eindigen.

Daarop leest de Voorzitter het volgende verslag voor.

(Dit verslag is reeds medegedeeld)

Namens de Commissie vraagt thans het lid *Heppener* het woord en zegt het volgende:

Mijne Heeren!

Overgaande tot de beantwoording acht uwe Commissie het overbodig, thans nopens de verpligting tot inlichting van den Burg.-Secretaris in eene verdere discussie te treden, het is voor haar genoeg, dat zij die heeft ontvangen en in het zooeven voorgelezen verslag door den Burg. Secret, de verpligting als zoodanig is erkend.

Zij moet evenwel nog opmerken, dat ons medelid *Bloemberg* de begrooting niet gevraagd heeft, zooals de Burg. Secret. verklaart op de Secretarie, maar in de keuken bij *J. Barelds*, doch al was zulks ook het geval geweest en de Burg. op dat oogenblik bezig was en menschen bij zich had, die hij ten dienste moest staan, vermeent eene Commissie van den Raad, die ter inlichting niets dan eene begrooting vraagt, dat zij voor anderen niet behoeft achter te staan.

De Burg.-Secret. beroept er zich op, dat ZEA den geheelen morgen op de Secretarie is werkzaam geweest en dat geen enkel lid zich bij ZEA vervoegd heeft, ter bekoming van eenige inlichting; uwe Commissie erkent dat gaarne en zulks was een natuurlijk gevolg van het onheusch antwoord, aan ons medelid *Bloemberg* gegeven; zij werd daardoor afgeschrikt, te meer daar zij bij ondervinding weet, wat de gevolgen zijn, zoo men tegen het gevoelen van den Burg.-Secret. iets wenscht of verlangt; zij heeft zulks ondervonden bij het nazien der rekening van 18.. en geen lid van den Raad zal durven beweren, dat de Burg. Secret. in dergelijke gevallen, een zeer handelbaar persoon is.

De Commissie ontkent bepaaldelijk, dat zij bij monde van het medelid *Heppener*, den Burg.-Secret. heeft weggezonden, maar zij heeft den Burgemeester te kennen gegeven, dat het werk der Commissie zich thans bepaalde tot het nazien der menigvuldige bescheiden, zooeven ontvangen; zulks stilzwijgend bij te wonen, ... voor den Burgemeester zeer vervelend en tijdroovend zijn, zonder eenig nuttig doel, waarom zij het aan ZEd. in overweging gaf of het niet meer verkieselijk zonde zijn op de Secretarie zijne eigene werkzaamheden te kunnen voortzetten, terwijl de Commissie, alsdan nog eenige inlichtingen behoevende, zich gemakkelijk bij ZEA. op de Secretarie konde vervoegen.

Burg. en Weth. verklaren, dat de Commissie zich partijdig stelt en geven in hunne verdediging tevens te kennen, dat een naauwkeurig onderzoek der rekening hun zeer aangenaam is, welnu, niets meer dan dat heeft de Commissie

gedaan en zal in dergelijke gevallen steeds aldus handelen en acht dit overeenkomstig haar eed en pligt, en daarom zal zij steeds op dienzelfden weg voortgaan, ook op het gevaar af van een hof van criminele justitie te worden genoemd.

Verder zegt het dagelijksch bestuur, dat de Commissie Burg. en Weth. van elkander tracht te scheiden. De Commissie ontkent dat *zij* dit tracht, juist het tegendeel is waar, daar zulks juist het werk is van den Burg.-Secret., die geene notulen van de vergaderingen van Burg en Weth. kan overleggen, waaruit alleen kan blijken in hoe verre de Wethouders medepligtig zijn aan de onwettige handelingen van den Burg.

De Commissie is voldaan en berust daarom in de gegevene inlichtingen over Hoofdst. 3 § 2 Art. 1 der ontvangsten en over Hoofdst. 1 § 51 en Art. 2 der uitgaven.

Of telkenmale het termijn van verjaring wel werd afgekondigd, was eene vraag, die door Burg. en Weth. toestemmend is beantwoord. Zulks is uwe Commissie vol doende en zij heeft dat koninklijk besluit alleen daarom ter kennis gebragt van Burg. en Weth., omdat zij wist, dat dit besluit natuurlijk niet in het Staatsblad, maar wel in het bijvoegsel was opgenomen en daarom Burg. en Weth. daarop indachtig gemaakt, dewijl dat besluit van invloed zal zijn op posten, welke op de aanstaande begrooting van 1859 moeten voorkomen.

Dat op Hoofdst. 3 § 1 Art. 2, meer is uitgegeven, dan op de begrooting was toegestaan, is daarmede gesteld niet als eene beschuldiging, maar als een feit, waarom eene zoo uitgebreide verdediging volstrekt overbodig was; van meer belang is evenwel het beweren van Burg. en Weth, dat de klokrogge eene kerkelijke pacht zoude zijn, ten behoeve van den koster, hetwelk zoowel door de Commissie als door de kerkvoogden wordt ontkend, daar die rogge niet op de inventaris of begrooting van de kerkelijke ontvangste voorkomt; — verder mist die rogge opbrengst de eigenschap eener pacht, waarmede alleen een onroerend goed kan bezwaard worden, en zulks is niet het geval, want is een huis onbewoond, dan is de eigenaar vrij om te betalen; — tot die belasting dragen bij de leden van alle kerkgenootschappen, waardoor die belasting het karakter eener gemeentelijke en niet eener kerkelijke erlangt, — de naam klokrogge duidt genoegzaam aan, dat de onderwijzer Veeze die inkomst geniet als klokkenist, welke weder een gemeentelijk en niet een kerkelijk beambte is, en zoodanig ambtenaar kan niet eigendunkelijk eene belasting heffen, welke niet voorkomt op de begrooting der ontvangsten van de gemeente, zij die weigeren die belasting te betalen, worden ongemoeid gelaten, waardoor die belasting hatelijk is; wordt er een nieuw huis gebouwd, dan bepaalt de klokkenist of door den inwoner, een spint of een half spint rogge moet worden betaald, waardoor dezelve willekeurig wordt, enz. enz., al hetwelk de Commissie genoegzame grond oplevert, om tot de conclusie te komen dat, of die belasting op eene wettige wijze moet voorko men op de begrooting der ontvangsten, of moet worden afgeschaft, want uwe Commissie is ten volle overtuigd, dat eene goede orde van zaken niet mogelijk is door wille keur, maar door eene wettige regeling.

Wordt vervolgd.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

17 Nov. H. B. te Hoogeveen, wegens beleediging met woorden en moedwillige mishandeling van een bediened beambte, veroordeeld tot eene geldboete van f 8 en tot 8 dagen cellulaire gevangenisstraf, zijnde gepleegd onder verzachtende omstandigheden, — A. v. d. V. te ter Heil wegens diefstal, gepleegd onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot eene maand gevangenisstraf; — H R te Assen, thans gedetineerd wegens diefstal, gepleegd door iemand in eene herberg opgenomen, veroordeeld tot drie maanden cellulaire gevangenisstraf; — J. K. K. en H K. K. te Ruinen en Koekange wegens moedwillige mishandeling, veroordeeld tot 4 maanden cellulaire gevangenisstraf en ieder tot f 50 boete; — J. B. te Hoogeveen, wegens diefstal, gepleegd met oordeel des onderscheids, veroordeeld tot eene maand gevangenisstraf.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur! In UEds. dagblad van gisteren heb ik gezien dat de Burgemeester het noodzakelijk geacht heeft, een door mij aan ZEA. gezonden brief, aan het publiek mede te deelen. Ik heb daar vrede mede, ofschoon de ondergeteekende zulks voor den Burgemeester minder wenschelijk oordeelt, daar nu ook de geheele waarheid, als mede alles wat aanleiding tot het schrijven van dien brief gegeven heeft in het licht moet worden gesteld, en dan zal ZEA. alweder ontwaren, dat het zwaard, dat ZEA voorligste gewet heeft om de commissie te treffen, ZEA. zelf de gevoeligste wonden toe zal brengen. De commissie toch heeft zich op een te vast standpunt van waarheid en wet geplaatst, dan dat zij, in welk opzigt ook, de openbaarheid zoude vreezen.

Om dan het publiek op de hoogte te brengen, ten einde een juist oordeel te vellen, diene het volgende:

Na afloop der vergadering van den Raad van 5 October, waarin ten gevolge van het verslag en de conclusie der commissie de Burgemeester genoodzaakt werd al de gevraagde bescheiden over te leggen, ten einde door de commissie een juist oordeel over de rekening konde worden geveld, gaf de Burgemeester, zeer ontsteld, aan een der leden van den Raad te kennen, *nu volgt spoedig mijn ontslag.* De commissie konde in die woorden niet anders zien dan de stem van het beschuldigend geweten, hetwelk nu vreesde dat openbaar zoude worden, wat de Burgemeester gehoopt had voor altijd onder een ondoordringbare sluijer te kunnen verbergen.

Het onderzoek der notulen vooral gaf de commissie de overtuiging, dat de vrees van den Burgemeester, niet ijdel was

En nu vraagt de ondergeteekende, of het niet in het belang van de eer en den goeden naam van den Burgemeester was, dat ZEA. het ontslag, dat ZEA. zelf zeide dat zoude volgen, nam voor dat het tweede verslag werd uitgebragt en vooral wanneer daardoor hetzelve werd gesmoord, waartegen geen lid der commissie bedenking zoude gehad hebben, daar niemand toch gaarne de ezel wil zijn, die een dooden leeuw een schop geeft. Burgemeester en Wethouders hebben eene zeer lange verdediging (welke meer gelijkt op eene pleitrede van een bekwaam en ervaren advocaat, die eene hopelooze zaak verdedigt) noodzakelijk geacht nopens beschuldigingen van meer ondergeschikten aard maar op grove door den Burgemeester genoemd, grievende beschuldigingen, antwoordt ZEA. »zal er wel iemand zijn zonder eenige smet of rimpel, een ieder taste daarop in zijn eigen boezem, maar hij die dan meent te staan zie toe dat hij niet valle«. De Burgemeester vergunne mij de volgende vraag: Hoedanig zoude het oordeel zijn van ZEA wanneer de regters, die den persoon van *B. Visser*, welke een aanslag op het leven van den Burgemeester gepoogd heeft te doen, moeten vonnissen, het *niet schuldig* uitspraken, wanneer die misdadiger die zelfde en geene andere woorden gebruikt had tot zijne verdediging?

Naar het oordeel van den ondergeteekende ware het van den Burgemeester beter geweest geheel het stilzwijgen te bewaren en zich niet te verdedigen, niemand is toch tot het onmogelijke gehouden.

Ofschoon de pijlkoker nog niet ledig is, maar in de laatste dagen weder op nieuw gevuld, hoop ik evenwel dat dit de laatste woorden zullen zijn, welke de ondergeteekende nopens het onderzoeken der rekening met de aanklevende van dien, zal behoeven te schrijven, hij toch meent dat nu de tijd van spreken en schrijven geëindigd is en die van handelen moet komen.

Met de meeste hoogachting, heb ik de eer mij te noemen,

UEds. d. v. D.
J. HEPPENER.

Dwingelo 17 Nov. 1858.

Advertentien.

Getrouwd:

A. ALBERTI,
beroepen Predikant van Visvliet c. a.,
en
E. H. H. E. BECKING.

Ruinerwold, 13 November 1858.
Eenige kennisgeving.

Bevallen van een' Zoon H. SCHUKKING-BARTH.
Meppel,
15 Nov. 1858.

Onderwijzers,

die genegen mogten zijn te solliciteren naar de betrekking van **HULPONDERWIJZER** in de openbare School te *GASTEREN*, gemeente Anloo, tot de aanstelling waarvan Z. M. de Koning, naar 't voorschrift van art. 51, laatste lid, der wet op 't onderwijs, goedgunstig de noodige vergunning heeft verleend, gelieven de vereischte stukken franco voor den 2 December 1858, in te zenden aan 't Bestuur dier Gemeente.

Aan die betrekking is verbonden eene jaarwedde uit de Gemeentekas van f 175 –, terwijl het **vergelijkend examen** daarvoor zal gehouden worden op Maandag den 6 December a.s., des voormiddags te tien ure, in het Gemeentehuis te Eext.

Anloo den 13 November 1858.

De Burgemeester en Wethouders der Gemeente Anloo,
T. BRAAMS
De Wethouder l. S.,
J. HOMAN.

LOGEMENT
DE VEENHOOP
te SMILDE.

De ondergeteekende, gedurende re ds 14 jaren **Logementhouder** en **Handelaar in Sterke Dranken** alhier, nu door aankoop eigenaar geworden zijnde van bovengenoemd **LOGEMENT**, beveelt zich bij voortduring in de gunst zijner bezoekers in het algemeen en van heeren Reizigers in het bijzonder, zullende hij trachten door eene allezints voorkomende en soliede behandeling die gunst zich waardig te maken.

Smilde den 17 Nov. 1858.

J. H. WIND.

BELANGRIJKE VERHURING
VAN
Boekweitveen.

De MARKTGENOOTEN van Hoog- en Laaghalen, zullen op Dingsdag, den 23 November 1858, des voormiddags precies ten 10 ure te beginnen, publiek verhuren:

Drie duizend akkers best **BOEKWEITVEEN**, gelegen op het Halerveen, tusschen Laaghalen en de Smilde, beginnende bij de Eekhoutswijke.

Op den dag vóór de verhuring, die bij het Veen zelve plaats heeft, geschiedt er van wege de Marktgenooten aanwijs der perceelen, aan te vangen des morgens ten 10 ure.

Westerbork, 14 Nov. 1858.
Notaris: Mr. J. T. KIJMMELL.

Westerbork.

Ten verzoeke van de Erven DILLINGH, zal de Notaris Mr J. T. KIJMMELL te Westerbork, op Vrijdag den 3den December, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den kastelein J. S. THIJN te Westerbork, zonder nadere palmslag, publiek en finaal verkoopen:

Eene **KEUTERIJ** te Westerbork, bewoond door Hk. NIJLUNSING, bestaande in:
1. **BEHUIZINGE** en beste groote **HOF;**
2. Ruim 7 mudden **BOUWLAND;**
3. Drie koeijen **WEIDE;**
4. Drie dagwerken **HOOILAND;** en
5. Ongeveer 20 bunders **HEIDEGROND**, gelegen in perceelen.

De aanvaarding is 1 Mei en St. Jacobi 1859.
Westerbork, 14 Nov. 1858.

Publieke Verhuring

van een beklante **KOREN-WINDMOLEN**, staande te Vries, op Woensdag den 15 December 1858, des voormiddags te 11 uur, ten huize van den kastelein J. VAN DER MOLEN te Vries, toebehoorende aan de weduwe M. VAN DER MOLEN aldaar, en cons., ten overstaan van

A HOMAN.
Notaris.

Vries, 16 Nov. 1858.

Op Donderdag den 25 November 1858 's morgens te 10 uur te beginnen,

publieke verkoop

op de Buitenplaats *NOORDWIJK* te Paterswolde,

van pl. m. 100 stuks extra zware **Eiken-, Beuken- en Dennenboomen.**

Op *SCHELFHORST*, de Plaats van LAMBERT AALDRING, van pl. m. 150 stuks **Eiken, Dennen** en bijzonder zware **Wilgen.**

Alles geschikt tot Scheepsbouw en alle andere Timmerwerk en de WILGEN mede tot Molenvangen.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

DE VERTELLER ENZ.

Eene komieke schurkenstreek.

Voor eenigen tijd werd de lachlust van half Parijs opgewekt door het volgende voorval:

In de straat Argenteuil in de nabijheid van het Palais Royal was eene groote menigte menschen verzameld, wijl men een dief bij het inbreken van een huis ontdekt had. De dief was op het dak gevlugt, waarheen het onmogelijk was hem te volgen. Hij droeg een kiel, had geene schoenen aan de voeten, en kroop eenigen tijd op het dak rond en zocht hij eene opening, waardoor hij ontkomen kon. Eindelijk verdween hij. Middelerwijl had men eene afdeeling soldaten ontboden, die alle uitgangen van het huis bezetteden, ook werden eenige lieden van de brandweer op het dak gezonden, die echter niets van den dief ontdekten. Reeds hadden de soldaten gedurende twee uren daar gestaan en het huis doorzocht, toen iemand aan den kommanderenden sergeant den volgenden brief bragt: »Dappere sergeant! laat uwe manschappen niet langer wachten Als gij dezen brief ontvangt, ben ik reeds lang weg. Wanneer gij het nabuurige huis onderzoekt, dan zult gij zien, hoe eenvoudig mijne vlugt zich liet bewerkstelligen. Ik kroop van het eene dak op het andere, opende hier het raam eener kamer en vond die zeer smaakvol gemeubileerd Ik ontdekte in een koffer een overjas en een paar verlakte laarzen, trok beide aan en verwijderde mij bedaard door de huisdeur die de nieuwsgierige knecht opengelaten had. Ik sprak eenige oogenblikken met hem en zeide, dat zij veel moeite zoude hebben, om den dief te vangen. Ik zeg dief, want ik moet bekennen dat ik in bovengezegden koffer ook eene banknoot van 100 francs en nog 100 francs in goud vond, die ik medenam.« — Toen men zich van de waarheid der in den brief vermelde daadzaken overtuigd had, werden de soldaten naar huis gezonden en de menigte ging uiteen.

Frazers Magazine geeft het volgende tafereel van engelsche gewoonten, naar het leven geschetst:

»Een onzer voornaamste prelaten noodigde een oud vriend, die een plattelands-standplaats in een afgelegene provincie bekleedde, uit om hem te bezoeken in zijne gastvrije woning te Londen. De goede man verscheen omstreeks 5 ure, in de gedachte dat hij tegen etenstijd kwam. Zoodra hij gezeten was werd er thee rondgediend. »Wel!« dacht de geestelijke, »dat is in alle geval sobertjes; had ik het geweten, dan zou ik vooruit ergens een dietstuk genomen hebben, maar ik kon niet denken dat een bisschop ten 1 ure at. Of is het misschien vastendag?« Hij dronk intusschen thee en zeide niets. Omstreeks half acht werd hem een blaker gebragt en geleidde men hem naar zijne kamer. »Noemen ze dit nu een londensch leven?« zoo dacht hij bij zich zelven. »Wel, ik had het beter te Silverton gehad, daar zou ik op mijn gemak ten 9 ure een karbonade met een glas bier genuttigd hebben en ten 10 ure ware ik wel verzadigd en aangenaam in mijn bed gegaan. Hier lijd ik haf gebrek, te midden van pracht, ik rammel van den honger en zou even als de boa constrictor mijn deken kunnen verslinden, ha! ha

Ten overstaan van Mr. C. DE RANITZ Notaris te Groningen, zullen, ten verzoeke van den Heer I. H. DE GRIJS, te Assen, op Maandag den 29sten November 1858, des voormiddags te 10 uur, ten huize van den Kastelein H. J. BAKKER, te Marum, publiek worden verkocht:

I. Ongeveer 10 B. **VELDGROND.**
II. Ongeveer 10 B. DITO.
III. Ongeveer 10 B. DITO.
IV. Ongeveer 4 B. DITO.
V. Ongeveer 5 B. DITO.
VI. Ongeveer 5 B. DITO.
VII. Ongeveer 5 B. DITO.
VIII. Ongeveer 5 B. DITO.

Alles gelegen op de Linde, onder Marum, op korten afstand van den Grindweg aan de Noordzijde en van de Wilpster Wijken en Vaarten aan de Zuidzijde, zeer geschikt als B o e k w e i t e n v e l d en tot het aanleggen van B o e r d e r ij e n.

Om te aanvaarden dadelijk na den Toeslag; de omschrijving der Perceelen en de Voorwaarden van Verkoop zullen bij tijds ten huize van Verkoop ter lezing liggen.

Mr. C. DE RANITZ, Notaris.

HET BOEK DER UITVINDINGEN,

AMBACHTEN EN FABRIEKEN.

Eerste en Tweede Deel.

Met eene Voorrede van

Dr. J BOSSCHA Jr.

Met 500 in den tekst gedrukte afbeeldingen, vele Tintplaten, enz. enz.

Prijs van elke aflevering 35 Cents.

Eerste Deel.

Inleiding. De menschheid in de geschiedkundige ontwikkeling harer beschaving.

I. *De geschiedenis van het Papier* (met het Papierengeld.)

II. *De uitvinding van de Boekdrukkunst.* Snelpersen. Stereotypie. Een bezoek in de Keizerlijke Drukkerij te Weenen.

III. *De uitvinding van den natuurzeltdruk en der Chemitypie.*

IV. *De geschiedenis der Houtgraveerkunst.* De Chinesche Boekdrukkunst.

V. *De koper en staalgravuren en het drukken daarvan.*

VI. *De uitvinding van het Steendrukken.*

VII. *De uitvinding der Stenographie.*

VIII. *De uitvinding der Daguerrotype en Photographie.* De Camera Obscura. De Stereoskoop.

IX. *De uitvinding van het Buskruid en der Vuurwapenen.* De Kruidmolen. Het Schietkatoen.

X. *Het Magnetisme en de Electriciteit* en hunne practische toepassingen. (Galvanisme. Galvanoplastiek. Electro-magnetisme).

XI. *De uitvinding van den Bliksem-afleider.*

XII. *De uitvinding der Telegrafen.*

XIII. *De uitvinding van het Microscoop en den Verrekijker.*

XIV. *De uitvinding der Luchtballons.*

XV. *De kunstmatige verlichting door Lichtgas en andere stoffen.*

XVI. *De uitvinding van het Stoomwerktuig.* Spoorwegen en Stoombooten.

Tweede Deel.

Inleiding. De waarde van den arbeid en zijne betrekking tot wetenschap en kunst.

I. *Geschiedenis der Bouwkunst en der daarmede in betrekking staande Ambachten.*

II. *Spinnen en Weven.* Over de natuur en het winnen der tot spinnen en weven dienende stoffen. Geschiedenis en bewerking van deze. De machinale weefstoel. De katoen manufactuur. Hand, kunst en machinale weverij.

III. *De vervaardiging van Aardewerk en Porselein.* Het Chinesche Porselein.

IV. *Het Glas en zijne bewerking.* Werkzaamheden in de glashut. Het glasschilderen.

V. *De Landbouw en de Landhuishoudkundige werkzaamheden.* Schetsen van den Oogst in het Vaderland. De Landbouw. Het Vee. De Kaasbereiding. De Grond. Drooglegging. De Graanhandel.

VI. *De Landhuishoudkundige bezigheden.* Het bereiden van Suiker. Wijn. Champagne. Bier. Brandewijn. Azijn.

VII. *De ontginning der Mijnen en de zuivering der Ertsen.* De Mijnwerker. Geschiedenis van het Mijnwezen.

VIII. *De arbeider in den Smeltoven.* Het winnen der Ertsen. Koper. Lood. Arsenik. Zink.

IX. *Het delven van fossile Brandstoffen en de belangrijkheid van deze* Steenkolen. Houtskolen. Coaks.

X. *Het delven der Edele Gesteenten*

XI. *Zoutmijnen en Zoutziederijen.*

XII. *De Steengroeven.* Marmer, Basalt. Porphyr. Tras. Cement.

XIII. *Het gebruik van de Grondboor.* De Artesische Putten.

XIV. *Goud, Zilver, Platina en de bearbeiding van deze.* Verwerking tot geld. Vergulden Plateeren.

XV *De bewerking der onedele Metalen.* Het gieten der Ertsen. Kunstgieten. Blik. Brons. Klokspijs. Metaal voor Kanonnen.

XVI. *De vervaardiging van Stoom- en andere Werktuigen.*

XVII. *Het vervaardigen van Uurwerken.* Horologien. Brilleglazen.

XVIII. *De Gezigt- en Werktuigkundige.* De vervaardiging van Natuurkundige Instrumenten. Barometer. Thermometer. Luchtpomp. Chronometer, enz.

Besluit. Menschelijke en werktuigelijke arbeid

Zeldzaam heeft in ons Vaderland een werk het licht gezien, dat zóó duidelijk, in zoo populairen trant de geschiedenis bevat van alle vakken, die tot nijverheid, handel en kunst betrekking hebben, waarvan de beknoptheid niets aan de juistheid te kort doet. De lezer wordt van de vroegste oudheid af tot den laatsten tijd toe als aan de hand geleid door de werkplaatsen der nijverheid en op de wegen des handels, de geheele ontwikkeling der menschelijke beschaving wordt hem in al haren omvang voor oogen gesteld van den tragen gang der vroegste dagen af tot de reuzenschreden van onzen leeftijd.

Alle Boekhandelaren leveren met s p o e d de bestelde exemplaren af.

A. W. SYTHOFF.

Bij VAN GORCUM en Comp. te Assen is te bekomen ***zwarte en blaauwe STEMPELINKT.***

BRABENDER'S

Alizarin-Inkt

is volkomen vrij van zuren, zoodat de Stalen Pennen er niet door worden aangedaan, ze vloeit gemakkelijk uit de Pen, is bij den aanvang niet zoo bleek als andere Inktsoorten en verandert zeer spoedig in het schoonste zwart. Ze verdikt niet, noch in de pen, noch in den Inktkoker en beschimmelt nooit.

Ondanks hare vloeibaarheid is deze Alizarin Inkt tevens voor Copiëer-Inkt uitmuntend geschikt.

Prijs 60, 40, 30 en 20 cts. het Glazen Tonnetje.

ROODE EN BLAAUWE INKT,

brillant van kleur en goed vloeibaar, het Fleschje 20 Cents.

J. ALEXANDERS reeds zeer gunstig bekende ***Reservoir-Pen***, is de gemakkelijkste en aangenaamste Pen voor allen, die eene ligte en loopende hand schrijven.

Ten gerieve der gebruikers zijn ze thans gepakt in $\frac{1}{2}$ Grosdoosjes. Prijs 75 ct. het Doosje.

Ook geven wij hiermede kennis, dat de zoo gezochte ***Gillot's Correspondentiepennen*** no. 382 of driegaatjes Pen, verder no 417 en no. 0118, in $\frac{1}{4}$ gros doosjes gepakt, weder voorhanden zijn.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

En in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 7—12 Nov. Onderr. Hendrik Streutker en Grete Boer. — Geh. Jan Schelhaas en Klaasje Koster. — Bev. Johanna Kroezen geb. Boertjes, van d.; Johanna Segink geb. Slot, van z.; Stijntje Oosterhuis geb. Jacobs, van z.; Metta Klunder geb. de Jonge, van d; Apolonia van Regteren geb. Gommel, van z; Catharina de Jonge geb. Huisjes, van d; Aaltje Scholten geb. Veuger, van z. — Overl. Maria Kok, 3 j.; Egberdina Bouwhuis, 2 j; Roelofje Pouwels Coelingh, wed. Harm van Zegeren, 84 j.; Kaatjen Veldman, echtgenoot van E. van der Weide, 38 j.; Annigje Smolt, 1 j. en 7 m.; Pieter Seinen, 7 d., overl. te Doesborgh.

GASSELTE, 4—13 Nov. Geb. Henderika, d. van Hittje Taaij en Jobtje Nienhuis; Hendrik, z. van Jannes Kruit en Henderkien Boerma; Jantien, d. van Hendrik Hospers en Grietje Bartels. — Geh. Klaas Mulder en Hinderkien Zwiers, beide van Gasselternijeveenschemond. — Overl. geene.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 16 Nov.

Tarwe, 1858,		70 ℔	*f* 6-70
——	Oml,	72	- 7-10
——	dito	74	- 7-50
——	Old.	70	- 6-50
——	dito	72	- 6-90
Rogge,	N. Inl.	68	- 5-85
——	dito	70	- 6-15
—	O. dito	70	- 6-15
Haver,	dikke	40	- 3-45
——	dito	42	- 3-65
——	Voer	36	- 3-10
——	dito	40	- 3-70
——	Zwarte	34	- 2-85
——	dito	36	- 3-15

Garst,	N.Winter	54 ℔	*f* 4-20
——	dito	56	- 4-50
——	„ Zomer	56	- 4-40
——	„ Knobbe	60	- 5-00
Boekweit,	Zand	62	- 4-55
——	dito	64	- 4-95
——	n. Zwarte	62	- 4-35
——	Voen	64	- 4-65

Paardeboonen n.	/ 6-50 a 7-00
Groene Erwt.	- 0-00 a 00.00
Graauwe dito.	- 0-00 a 00-00
Koolzaad 1858	- 13 25 a 13-75
Gort, grove	- 7-75 a 8 25
—— parel	- 10-00 a 12-00
Olie, raap p. v.	- 43-00 a 00-—
Boter, 1e soort	- 40-00 a 00-00
—— 2e »	- 30-00 a 36-00

Tarwe iets lager. — Rogge weinig aan en 20 cent hooger verkocht. — Boekweit 10 cent duurder. — Gerst ruim prijshoudend. — Dikke en Blanke Voerhaver 10 a 15 cent lager verkocht; Zwarte in een doen. — Boonen als voren. — Koolzaad hooger gehouden, doch weinig in omgegaan. — Gort prijshoudend. — Raapolie hooger verkocht.

Coevorden, 15 Nov. Rogge f 5.60 a f 5.75. Boekweit f 4.25 a f 4.70. Boter per ned. pd. f 0.65.

Hoogeveen, 16 Nov. Rogge: hoogste f 6,40, laagste f 6,25. Boekweit: hoogste f 4.50, laagste f 4.50. — Haver: hoogste f 0.00, laagste f 0,00. Boter per Ned pd. hoogste f 1.05 laagste, f 0.80; per $\frac{1}{4}$ vat hoogste f 42.00, laagste f 32—. — Honig per Ned. pd. f 0.00. — Was, de 00 Ned. pond f 000 —Roggebrood de 0 Ned. ponden f 0.00 de 3 Ned ponden f 000.

Steenwijk, 15 Nov. Rogge f 6,40 a f 6,80 — Boekweit f 4.60 a f 6.00. Boter per $\frac{1}{4}$ vat f 42.00 a 00,00.

Oldemarkt, 13 Nov. Boter $\frac{1}{4}$ v. f 48.50 a 00.00.

Heerenveen, 13 Nov. Rogge f 6.50. Boter per $\frac{1}{4}$ v. f 49.00.

Noordwolde, 11 Nov. Rogge f 6.00 a 6.65. Boekweit f 5.00 a 5.75. Boter per Ned. pond f 0.96 a 1.03.

AMSTERDAM, 12 Nov. Zwolsche BOTER *f* 47 a 52. — Kamper-Eilands HOOI *f* $36\frac{1}{2}$ a 39. — TARWE iets vaster; 135 ℔ witbonte Poolsche *f* 340; 133 ℔ dito *f* 332; 132 ℔ bonte dito f 316, 318; 131, 132 ℔ dito f 303, 313; 133 ℔ dito f 312, 313; 127 ℔ geringe oude bonte dito f 275; 135 ℔ Kubanka *f* 305; 132 ℔ Nassausche f 295; 120 ℔ oude Vriesche f 220 aan de Zaan. — ROGGE met nagenoeg vorige prijzen met goeden handel aan consumtie: 126 ℔ jarige Belgische f 193 contant; 124, 128 a Galatz f 178, 186; 120 ℔ geringe Donau f 160; 126 ℔ Pruissische f 192; 120 ℔ Deensche f 184, 186; 118, 119 ℔ Archangel f 174 176; 116 ℔ Petersb f 167; 112, 113 ℔ dito f 153. — GARST ruim prijshoudend; 116 ℔ Deensche f 182; 112 ℔ mindere dito f 170; 105 ℔ jarige Friesche Winter f 160. — BOEKWEIT onveranderd; 118 ℔ Gordijker f 182. — KOOLZAAD op het Najaar £ 1 hooger, op het Voorjaar £ $\frac{1}{2}$ hooger; Fransch £ 65; Deensch £ 71; Petersburger Rübs in veiling f 320; op 9 vaten Olie in Nov. £ $75\frac{1}{2}$; April £ 78. — LIJNZAAD in een doen, 112, 113 ℔ Odessa f 335; 111 ℔ Calcutta f 345; 112 ℔ Taganrog f 325. — RAAPOLIE hooger betaald; op 6 weken f 44; Vliegend f $42\frac{3}{4}$; 1o. Dec. f $41\frac{3}{4}$, 42, $41\frac{3}{4}$; Mei f $42\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$. — LIJNOLIE dadelijk onveranderd, op levering wel zoo aangenaam; op 6 weken f $31\frac{1}{4}$; Vliegend f 30; 1o. Dec. f $29\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Maart f $30\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; April f $30\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Mei f $30\frac{3}{4}$, 31. — HENNEPOLIE op 6/w. f $36\frac{1}{4}$; Vliegend f 35. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 80 a f 85. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11 a f $13\frac{1}{2}$.

SCHIEDAM, 11 Nov. MOUTWIJN f $14\frac{1}{4}$ per vat contant met goeden handel. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f $17\frac{3}{4}$ a f $18\frac{1}{4}$ per vat contant bij partij.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 16 Nov. Er was heden een ruime aanvoer van runderen; er bevonden zich vele vetten ter markt, doch niet van de beste soort en werd er weinig handel gedreven; vaalmelkten van f 50 tot f 90 a f 120; vetten van 18 tot 24 cts. het halve Ned. pond; schapen en varkens tamelijk ter markt, waarin de handel mede niet vlug was; ook waren heden reeds eenige geslagte varkens aangevoerd.

LONDEN, 15 Nov. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 5258 runderen, 160 kalveren en 24,600 schapen. De markt, Donderdag flaauw, was heden onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	15 Nov.	16 Nov.
*Nederl.*W.S.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{1}{16}$	$64\frac{1}{8}$
——	3	$75\frac{1}{8}$	$75\frac{3}{4}$
——	4	98	$98\frac{1}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$	
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$141\frac{3}{8}$	142
O. I. Leening	4	$97\frac{13}{16}$	$97\frac{13}{16}$
Aand.H. Spw.			
—— R.——	$4\frac{1}{2}$		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	106	106
Dito 1831/33	5	$91\frac{1}{4}$	$91\frac{3}{8}$
Cert. 1840	4	$86\frac{1}{2}$	$86\frac{3}{8}$
—— Stieglitz	4	$86\frac{1}{8}$	$86\frac{1}{8}$
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5		$97\frac{3}{4}$
—— 1855 6eS,	5	$102\frac{1}{8}$	$102\frac{3}{16}$
—— van Ass.	6		$66\frac{1}{2}$

	pCt.	15 Nov.	16 Nov.
Polen,			
Aand. fl 500	/	$157\frac{1}{2}$	$157\frac{1}{2}$
Obl.	4	$81\frac{13}{16}$	$81\frac{3}{4}$
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$30\frac{1}{8}$	$30\frac{1}{8}$
Obligatien	3	$45\frac{3}{4}$	$45\frac{3}{4}$
Binnenl.	3	$41\frac{1}{4}$	$41\frac{5}{16}$
Amortisable			$10\frac{5}{8}$
Bewijz. Coup.		$6\frac{1}{16}$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		
——Metal.	5	$77\frac{3}{4}$	$77\frac{3}{4}$
— Rente A.	5	$87\frac{1}{2}$	$87\frac{3}{8}$
— Nation.	5	$77\frac{5}{16}$	78
—— ——	$2\frac{1}{2}$	$39\frac{9}{16}$	$39\frac{5}{8}$
Belgie, Cert.	$2\frac{1}{2}$		
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{8}$	
Portug., Obl.	3	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{1}{8}$
Brazilien	5	$99\frac{5}{8}$	$99\frac{5}{8}$
Weener aandeelen	4		

15 Nov. Van Nationale fondsen waren 4 pcts. iets meer aangeboden, de overige onveranderd; van buitenlandsche waren Oostenrijksche flaauwer gestemd.

Onder den invloed van den verrekeningsdag was de handel in aandeelen Handel-Maatschappij tot merkelijk lagere prijzen zeer levendig, en is van pari tot 5/8 pct. prolongatie besteed geworden. de compensatiekoers is vastgesteld a $141\frac{1}{2}$ pct.

16 Nov. De markt was heden voor Nationale en Buitenlandsche fondsen bijna onveranderd.

---

en dat in een huis waar het er alles zoo grootsch uitziet. Wel, fraaije meubelen zullen een man niet dik maken, laat mij het deugdelijk eten en hou het verguldsel." Op deze wijze voortmijmerende, had hij eindelijk zijne gepluimde slaapmuts op het hoofd gezet en zich regt naar zijn zin in de dekens gewikkeld, alwaar hij, goed van humeur zijnde, zijn leed spoedig vergat en zoo onschuldig als een kind in zijne eerste sluimering viel. Doch ziet, na een poosje, daar gaan al de schellen van het huis aan den gang, er wordt heen en weder geloopen en door een haastig geklop aan zijne deur plotseling ontwaakt, hoort de oude heer de woorden: "Het eten is opgediend, sir!" Verbijsterd weet hij niet meer of het van daag of morgen is; hij kleedt zich in haast weder aan, doch volgens de meest geloofwaardige berigten verscheen hij in een eenigzins g e d e r a n g e e r d t o i l e t aan tafel, en wat zijne gedachten betrof in eene soort van nevelachtige onzekerheid, welke dag van de week, welk maal van den dag het was." De nachtblaker, waarmede men hem naar zijne kamer had gebragt, moest dienen om volgens gewoonte zijn toilet voor het diner te kunnen maken. De eenvoudige man begreep, dat hij zich moest uitkleeden en naar bed gaan. De bisschop van Londen heeft er dengelijk hartelijk om gelagchen.

—

Een tabakswerker te Parijs, eenigzins door drank beneveld, had zich op een hoop tabak ter ruste gelegd en was daar ingesluimerd. Den volgenden morgen vond men hem gestikt.

—

Te Londen heeft zich het geval voorgedaan, dat een man, die beschonken was en een pijp rookte, door een ander werd omvergeworpen, waardoor hem een eind van den steel in de keel drong. Hij klaagde eenige dagen later over pijn en stierf plotseling den volgenden dag. De persoon, die hem omvergeworpen had, werd gearresteerd. Het is echter uit de lijkschouwing gebleken, dat de dood een gevolg was van delirium tremens, door het gebeurde met de pijp te voorschijn geroepen.

—

De grootste vriend der waarheid is de t ij d, haar bitterste vijand het v o o r o o r d e e l en hare getrouwste gezellin de n e d e r i g h e i d.

—

Hebt gij eene daad verrigt, welke van eene verhevene en belanglooze deugd getuigt, zoo verberg dezelve; mogt gij ze bekend maken, zoo zoudt gij h i e r niet geloofd en h i e r n a m a a l s niet beloond worden.

—

Het is geenszins de fortuin of de wet, die ons vrij doen zijn, het is de deugd. Wanneer gij regtvaardig, moedig en onschuldig zijt, geniet gij de ware vrijheid; indien gij vele ondeugden bezit, hebt gij ook vele meesters.

—

Al degenen, die op geen beter leven hopen, zijn ook voor dit leven dood.

—

De liefde is een behendig gezigtkundige; zij kan de verste afstanden naderbij brengen en het verste verschiet verfraaijen.

GEDRUKT BIJ GRATAMA te ASSEN.